Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 24 grudnia 1934 r.- 1191.-

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	Kronika.	Dział.	Str.
1.	Zamierzona skarga litewska do L.N. na Niemcy.-	I.	1.
2.	Antylitewskie wystąpienie prasy niemieckiej.-	"	"
3.	Zjazd spółdzielni krajów bałtyckich.-	"	"
4.	Układ litewsko-duński w sprawie ekstradycji przestępców.-	"	"
5.	Prasa zagraniczna o niemieckich przygotowaniach na granicy Litwy.-	"	"
6.	Wymiana profesorów pomiędzy Litwą a Łotwą.-	"	"
7.	Anglicy o niebezpieczeństwie imperjalizmu niemieckiego nad Bałtykiem.-	"	2.
8.	Dokoła układu handlowego między Litwą a Łotwą.-	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

	Kronika.		
9.	Studenci litewscy a stanowisko niemieckiej korporacji w uniwersytecie kowieńskim.-	III.	"
10.	Sprawa nadużyć w "Ukininkų Sajunga".-	"	"
11.	Skasowanie powiatowych rad rolniczych.-	"	"
12.	Zmiany w statucie Sądu Wojennego.-	"	"
13.	Światowy kongres Litwinów.-	"	"

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

	Kronika.		
14.	Nowe szykany względem Polaków.-	IV.	"

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

	Kronika.		
15.	Dokoła procesu hitlerowców.-	VII.	"

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ

Kronika.

Zamierzona skarga litewska do L.N. na Niemcy."Diena" Nr.51 /XII.1934/:W dobrze poinformowanych sferach politycznych Litwy mówi się, że istnieją w dostatecznej ilości materjały, na podstawie których Litwa ma oskarżyć Niemcy o stwarzanie niebezpieczeństwa dla pokoju. Cała prowadzona w ostatnich czasach akcja niemiecka przeciwko Litwie i wyraźne wtrącanie się Niemiec do litewskich spraw wewnętrznych, jak również podjudzanie ludności Litwy przeciwko rządowi, stwarzają poważne niebezpieczeństwo dla pokoju europejskiego.

Jak oświadcza "Siegodnia" Nr.353 /XII.1934/, rząd litewski zgłosi do Ligi Narodów protest przeciwko Niemcom.-

Antylitewskie wystąpienie prasy niemieckiej.Prasa kowieńska /z 21.XII.1934/:Urzędowe koła niemieckie oświadczają, że radjo królewieckie, które systematycznie podżega przeciw Litwie, narówni z prasą niemiecką ma prawo krytyki zarządzeń litewskich w Kraju Kłajpedzkim.

To oświadczenie jest odparciem litewskiego twierdzenia, że urzędowe niemieckie radjo i urzędowa prasa niemiecka systematycznie wtrącają się do wewnętrznych spraw Litwy.

Niemieckie koła urzędowe oświadczają, że Niemcy nie uspokoją się dopóty, dopóki nie zostaną cofnięte wszystkie ostatnie zarządzenia litewskie w Kraju Kłajpedzkim. Pozatem te same koła wyrażają nadzieję, że nie będzie można udowodnić twierdzenia, iż Neumann i jego wspólnicy szykowali zamach w Kraju Kłajpedzkim dla oderwania tego kraju do Litwy.

Kontakt, jaki utrzymywały stronnictwa, reprezentujące narodowy socjalizm w Kraju Kłajpedzkim z partjami niemieckiemi, ma być sam przez się zrozumiały.

Wreszcie te same koła urzędowe wskazują, że zwłaszcza mieszkańcy Prus Wschodnich poruszeni są zarządzeniami w Kraju Kłajpedzkim, ponieważ wielu kłajpedzian jest z nimi spokrewnionych.

Z drugiej strony te same koła urzędowe podkreślają, że nierozsądne jest twierdzenie, że Niemcy chciałyby rozstrzygnąć spór z Litwą w drodze wojny.

Królewieckie "Preussische Ztg." donosi, iż w najbliższej przyszłości Litwini chcą dokonać przewrotu w Kraju Kłajpedzkim. Rzekomo mają oni zamiar w sposób zamaskowany, przy pomocy szaulisów ująć kierownictwo litewskie, by potem za to uczynić odpowiedzialnymi kłajpedzkich Niemców. W ten sposób chcą oni obalić ustrój autonomiczny i wprowadzić wojenną dyktaturę.

Wiadomość powyższą za "Pr.Ztg." powtórzył również oficjalny "Voelkischer Beobachter", umieszczając ją na czołowem miejscu.

Podając tę informację Elta zaznacza, że jeśli wiadomość ta nie jest wytworem wyobraźni "Pr.Ztg.", to może być uważana jedynie, jako usiłowanie odwrócenia uwagi ogólnej od tych knowań, które wciąż były czynione w Kraju Kłajpedzkim i których jednem z następstw jest obecny proces Neumanna - Sassa.-

Zjazd spółdzielni krajów bałtyckich. Prasa kowieńska /z 21.XII.1934/:W tych dniach w Rydze odbyło się posiedzenie prezesów rad kooperacyjnych trzech państw bałtyckich. Litewskie spółdzielnie reprezentował p.Kvieska. Przyszła konferencja spółdzielni tych państw odbędzie się prawdopodobnie w Kłajpedzie w w początkach lipca roku przyszłego.-

Układ litewsko-duński w sprawie ekstradycji przestępców.Prasa kowieńska /z 22.XII. 1934/:20 grudnia w M-stwie Spraw Zagr. została podpisana litewsko-duńska umowa o ekstradycji więźniów.

W imieniu Litwy umowę podpisał minister Spr.Zagr. Lozoraitis, w imieniu zaś Danji - zastępca duńskiego chargé d'affaires p.Duurloo.

Prasa zagraniczna o niemieckich przygotowaniach na granicy Litwy.Prasa kowieńska /z 22.XII.1934/:Jak donosi paryska "Liberté", w Rzeszy Niemieckiej na granicy Litwy młodzi ludzie w wieku od 18 do 25 lat są obowiązani do wykonywania w ciągu dwóch dni w tygodniu ćwiczeń wojskowych, połączonych ze strzelaniem z karabinów maszynowych i rzucaniem granatami.-

Wymiana profesorów pomiędzy Litwą a Łotwą."Sekmadienis" Nr.51 /XII.1934/:W najbliższym czasie pomiędzy Litwą a Łotwą odbędą się narady w sprawie wymiany profesorów i środków naukowych.-

A n g l i c y o n i e b e z p i e c z e ń s t w i e i m p e r j a l i z m u n i e m i e c k i e g o n a d B a ł t y k i e m. "L.Aidas" Nr.291 /XII.1934/:"Manchester Guardian" opublikował artykuł, w którym stwierdza, że imperjalizm niemiecki przedewszystkiem dąży do rozpanoszenia się nad Bałtykiem. Jednak konferencja tallińska świadczy, że kraje bałtyckie ze względu na bezpieczeństwo własne coraz bardziej się zbliżają ze sobą.-

D o k o ł a u k ł a d u h a n d l o w e g o m i ę d z y L i t w ą a Ł o t w ą. "Liet.Aidas" Nr.291 /XII.1934/:Ze względu na to, że dotychczasowy traktat handlowy pomiędzy Litwą a Łotwą traci swą moc obowiązującą z dniem 31 grudnia, zaś nowy traktat wchodzi w życie dopiero z ~~ut~~ chwilą porozumienia w sprawie claeringu, rząd łotewski postanowił stosować względem towarów litewskich w dalszym ciągu minimalne taryfy celne, gdyż Litwa stosuje podobne taryfy względem towarów łotewskich.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

S t u d e n c i l i t e w s c y a s t a n o w i s k o n i e m i e c k i e j k o r p o r a c j i w u n i w e r s y t e c i e k o w i e ń s k i m. "Sekmadienis" Nr.51 /XII.1934/:Udział niektórych członków niemieckiej korporacji studenckiej na uniwersytecie kowieńskim w akcji hitlerowskiej wywołał oburzenie w akademickich sferach litewskich. W tych dniach wszystkie korporacje litewskie wręczyły rektorowi uniwersytetu kowieńskiego prof.Römerowi memorjał, w którym wskazują na działalność korporacji niemieckiej "Arminia" i domagają się zamknięcia korporacji.-

S p r a w a n a d u ż y ć w "U k i n i n k ų S a j u n g a". "Sekmadienis" Nr.51 /XII.1934/:Powództwo cywilne w głośnej sprawie "Ukininkų Sajungi", oskarżonej o nadużycia sięga ogromnej sumy 2 miljonów litów.-

S k a s o w a n i e p o w i a t o w y c h r a d r o l n i c z y c h. Prasa kowieńska /z 21.XII.1934/:15 grudnia skończyła się kadencja powiatowych rad rolniczych. Przewiduje się, iż nowe rady nie będą wybierane, zaś funkcje ich przejmą samorządy. Delegatów do Izby Rolniczej mają wybierać powiatowe samorządy.-

Z m i a n y w s t a t u c i e S ą d u W o j e n n e g o. Prasa kowieńska /z 21.XII.1934/:§19 statutu Sądu Wojennego został uzupełniony w sposób następujący:

"Postanowienia Prokuratora Sądu Wojennego, które zatrzymują skargi poszkodowanych, mogą być zaskarżone tylko u Ministra Obrony Kraju.-

Ś w i a t o w y k o n g r e s L i t w i n ó w. "Diena" Nr.51/XII.1934/:W lutym 1935 r. prezes T-wa Popierania Litwinów Zagranicą adw. Skipitis udaje się na trzy miesiące do Ameryki Północnej. Celem podróży jest zapoznanie się z kolonjami litewskiemi w U.S.A. i ostateczne ułożenie się w sprawie światowego kongresu Litwinów, który ma być zwołany w sierpniu 1935 r.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a.

N o w e s z y k a n y w z g l ę d e m P o l a k ó w. "Dzień Kowieński" Nr.292 /XII.1934/:8 i 9 grudnia z inicjatywy organizacji "Młoda Litwa" odbył się "sąd" nad wynarodowionymi Litwinami i obywatelami mówiącymi po polsku i niemiecku."Sąd"odbywał się w Kownie, Przewodniczył sądowi adw.Greblauskas i prezes I-go rejonu Związku Tautininków Czyburas. W roli "prokuratora" występowali Kożukauskas i Gugis. Zarzucali oni Polakom i "obałamuconym" przez nich Litwinom trzy kategorje "przestępstw": 1/działanie na szkodę Państwa Litewskiego, 2/posyłanie dzieci do szkół polskich i czytanie prasy polskiej, 3/używanie polskiego języka. Przesłuchiwano "świadków". Jeden ze "świadków" zakomunikował, iż poradził komuś mówiącemu po polsku, by lepiej używał psiego języka. Odłożenie wyroku odłożono na czas późniejszy.

Z 15 na 16 grudnia w nocy wybito kilka szyb w polskiem gimnazjum w Poniewieżu. Ilość znalezionych pod gmachem kamieni i liczne ślady na ścianach świadczą, że rzucano dosyć długo, zanim zdołano trafić w szyby.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

D o k o ł a p r o c e s u h i t l e r o w c ó w. Prasa kowieńska /z 22.XII.1934/:Zakończono już odczytywanie aktu oskarżenia. Do winy przyznał się tylko jeden hitlerowiec Molin. Proces przerwano do 27 grudnia 1934 r.-

Angielscy o niebezpieczeństwie imperializmu niemieckiego nad Bałtykiem. "L.Aidas" Nr.291 /XII.1934/: "Manchester Guardian" opublikował artykuł, w którym twierdzi, że imperjalizm niemiecki przedewszystkiem dąży do rozpanoszenia się nad Bałtykiem. Jednak konferencja tallińska świadczy, że kraje bałtyckie ze względu na bezpieczeństwo własne coraz bardziej się zbliżają ze sobą.-

Dokoła układu handlowego między Litwą a Łotwą. "Liet.Aidas" Nr.291 /XII.1934/: Ze względu na to, że dotychczasowy traktat handlowy pomiędzy Litwą a Łotwą traci swą moc obowiązującą z dniem 31 grudnia, zaś nowy traktat wchodzi w życie dopiero z chwilą porozumienia w sprawie clearingu, rząd łotewski postanowił stosować względem towarów litewskich w dalszym ciągu minimalne taryfy celne, gdyż Litwa stosuje podobne taryfy względem towarów łotewskich.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Studenci litewscy występują przeciw niemieckiej korporacji w uniwersytecie kowieńskim. "Sekmadienis" Nr.51 /XII.1934/: Udział niektórych członków niemieckiej korporacji studenckiej na uniwersytecie kowieńskim w akcji hitlerowskiej wywołał oburzenie w akademickich sferach litewskich. W tych dniach wszystkie korporacje litewskie wręczyły rektorowi uniwersytetu [illegible] memorjał, w którym wskazują na działalność w korporacji niemieckiej "Arminia" i domagają się zamknięcia korporacji.-

Sprawa nadużyć w "Ukininku Sajunga". "Sekmadienis" Nr.51 /XII.1934/: Powództwo cywilne w głośnej sprawie "Ukininky Sajunga", oskarżonej o nadużycia, sięga ogromnej sumy 3 miljonów litów.-

Skasowanie powiatowych rad rolniczych. Prasa kowieńska /z 21.XII.1934/: 15 grudnia skończyła się kadencja powiatowych rad rolniczych. Przewiduje się, iż nowe rady nie będą wybierane, zaś funkcje ich przejmą samorządy. Delegatów do Izby Rolniczej mają wybierać powiatowe samorządy.-

Zmiany w statucie Sądu Wojennego. Prasa kowieńska /z 21.XII.1934/: §19 statutu Sądu Wojennego został uzupełniony w sposób następujący:

"Postanowienia Prokuratora Sądu Wojennego, które zatrzymują skargi poszkodowanych, mogą być zaskarżone tylko u Ministra Obrony Kraju.-

Światowy kongres Litwinów. "Diena" Nr.51/XII.1934/: W lutym 1935 r. prezes T-wa Popierania Litwinów Zagranicą adw. Szpiltis udaje się na trzy miesiące do Ameryki Północnej. Celem podróży jest zapoznanie się z koloniami litewskiemi w U.S.A. i ostateczne ułożenie się w sprawie światowego kongresu Litwinów, który ma być zwołany w sierpniu 1935 r.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Kronika.

Nowe szykany względem Polaków. "Dzień Kowieński" Nr.292 /XII.1934/: 8 i 9 grudnia z inicjatywy organizacji "Młoda Litwa" odbył się "sąd" nad wynarodowionymi Litwinami i obywatelami mówiącymi po polsku i niemiecku. "Sąd" odbywał się w Komitecie. Przewodniczył sądowi sędzia Grebliauskas i prezes T-go [illegible] Związku Tautininków Ozyburas. W roli "prokuratora" wystąpowali Kożukauskas i Gugis. Zarzucali oni Polakom i "obezmuconym" przez nich Litwinom trzy kategorje "przestępstw": 1/ działanie na szkodę Państwa Litewskiego, 2/ posyłanie dzieci do szkół polskich i czytanie prasy polskiej, 3/ używanie polskiego języka. Przesłuchiwano "świadków". Jeden ze "świadków" zakomunikował, iż poradził komuś mówiącemu po polsku, by lepiej używał psiego języka. Ogłoszenie wyroku odłożono na czas późniejszy.

Z 15 na 16 grudnia w nocy wybito kilka szyb w polskiem gimnazjum w Poniewieżu. Ilość znalezionych pod gmachem kamieni i liczne ślady na ścianach świadczą, że rzucano dość długo, zanim zdołano trafić w szyby.-

VII. SPRAWY KLAJPEDZKIE.

Dokoła procesu hitlerowców. Prasa kowieńska /z 22.XII.1934/: Zakończono już odczytywanie aktu oskarżenia. Do winy przyznał się tylko jeden hitlerowiec Moltas. Proces przerwano do 27 grudnia 1934 r.-